

100. møde

Tirsdag den 3. juni 1980 kl. 13.00

Dagsorden:**1) Tredje behandling af:**

Forslag til lov om socialindkomst.
(Lovforslag nr. L 222).

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændringer af reglerne om kon-tanthjælp, indførelse af socialindkomst m. v.).
(Lovforslag nr. L 223).

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om fol-kepension. (Indførelse af socialindkomst).
(Lovforslag nr. L 224).

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om inva-liddepension m. v. (Indførelse af socialind-komst og indtægtsregulering af invaliditets-ydelse).
(Lovforslag nr. L 225).

5) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om pen-sion til enker m. fl. (Indførelse af socialind-komst).
(Lovforslag nr. L 226).

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om bør-netilskud og andre familiedydelser. (Nedsæt-telse af indkomstgrænse og indførelse af so-cialindkomst).
(Lovforslag nr. L 227).

7) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om bo-ligsikring. (Indførelse af socialindkomst).

(Lovforslag nr. L 229).

8) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om bo-ligyldelse til pensionister. (Indførelse af so-cialindkomst).
(Lovforslag nr. L 230).

9) Anden (sidste) behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod installation af elvarme undtagen akku-mulerende elvarme i forbindelse med solvar-me [af Kalnæs (SF) m. fl.].
(Beslutningsforslag nr. B 52).

10) Anden behandling af:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
(Lovforslag nr. L 219).

11) Anden behandling af:

Forslag til lov om udsættelse af 17. almin-delige ejendomsvurdering [af Dohrmann (FP) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 123).

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Fra medlem af folketinget *Poul Dalsager*, der har orlov på grund af midlertidig udsen-delse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 4. ju-ni atter kan give møde i tinget. Stedfortræde-rens, Enevoldsens, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet til-lægsbetænkning over:

Forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1981 og om ændring af for-skellige skattelove. (Regulering af beløbs-grænser). (Lovforslag nr. L 231).

Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om socialindkomst.

(Lovforslag nr. L 222. Fremsat 9/5 80. Første behandling 12/5 80. Betænkning 27/5 80. Anden behandling 30/5 80. Tillægsbetænkning 30/5 80.

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Formanden:

Under behandlingen af denne sag vil også de under punkterne 2-6 på dagsordenen opførte sager kunne omtales.

Forhandling

Erik B. Smith (S):

Det er tilsyneladende nødvendigt at tage ordet her under tredjebehandlingen, fordi den politiske mistænkliggørelse af de fremsatte lovforslag fortsætter, senest i Berlingske Tidende, hvor det var fru Nathalie Lind, og i øvrigt også i dag i Berlingske Tidende, hvor formanden for Landsorganisationen af Vanføre udtaler noget, der efter min bedste opfattelse må karakteriseres som positivt urigtigt. Nu er det heller ikke sikkert, han har sagt det, men det er i hvert fald fornuftigt at gøre opmærksom på, at disse oplysninger ikke har hold i realiteterne.

Det, som man har kørt frem i dagspressen, og som i øvrigt har været afspejlet her under andenbehandlingen, har været det, at vi i socialdemokratiet har været villige til at forlade det princip, at man under visse betingelser, men helt uafhængigt af formue og indtægt, var berettiget til at oppebære visse ydelser. Jeg tror, det er rigtigt at slå fast, at vi i den nuværende økonomiske situation er nødsaget til at gennemgå alle ydelser, der udbetales helt uafhængigt af formue og indtægt, for at se, om vi har råd til at opretholde dette princip.

Jeg mener, det er vigtigt at slå fast ikke mindst på grund af den debat, der har været, at nedtrapning af invaliditetsydelsen starter på et så højt niveau, at vi ligger væsentligt over en almindelig arbejdsindtægt. Man kan sige, at nedtrapningen først starter, efter at man har taget et vist hensyn til det handicap, vi ved er forbundet med modtagelsen af invaliditetsydelsen.

Det er klart, at de argumenter, der har været fremført om merudgift til betaling for

handicappede børns forsørgelse i hjemmet, ikke har ladet os upåvirkede. Vi føler naturligvis et stort ubehag ved påstanden om, at denne lovændring vil betyde, at alternativet for disse børn nu er en institutionsanbringelse. Med min erfaring fra det sociale ankenævn i Storstrømsamtet kunne jeg have lyst til at sige, hvad der sådan falder mig for, når jeg tænker på denne paragrafs anvendelse. Det drejer sig først og fremmest om specialsyede sko, hvor man udbetaler 100-200 kr. hvert halvår til forældrene. Det drejer sig om et vådliggertillæg til et par hundrede kroner om måneden til forældre til dækning af den merudgift, de har ved vask af sengetøj og regelmæssig udskiftning af madrasserne. Det drejer sig om salve til visse hudlidelser, og det drejer sig om merudgifter til sukkersyge børn. Er alternativet her virkelig...

Formanden:

Jeg er sikker på, det er en debat, som i hvert tilfælde enkelte af medlemmerne godt vil høre - og tilhørerne også. Kunne de, der ikke vil, ikke tale sammen et andet sted end her i salen?

Erik B. Smith (S):

Vil man virkelig påstå, at alternativet til disse ydelser er en institutionsanbringelse? Jeg mener, det er uden hold i virkeligheden.

Man har ført det multihandicappede barn i kørestol og med store personlige og økonomiske ofre for forældrene frem i slagmarken. Jeg vil gerne understrege, hvad der allerede er sagt under andenbehandlingen af ministeren: vi har ingen ønsker om, at denne bestemmelse skal administreres så stramt, at vi her ikke har mulighed for at hjælpe. Vi har også i selve betænkningen til anden behandling udtrykkelig præciseret, at selv høje indtægter, hvis deres budget bringes ud af balance, vil være berettiget til at modtage hjælp efter den nye formulering.

Det næste, man siger, er: ja men hvilken garanti har I for, at kommunerne vil administrere det efter de intentioner, I lægger frem? Til det er der at sige, at der er ingen forskel på denne skønsbestemmelse og andre bestemmelser i bistandsloven, hvorefter der er mulighed for at udøve et skøn, og vi har tillid til, at kommunerne kan administrere denne bestemmelse på samme måde, som de kan

[Erik B. Smith]

administrere de andre skønsbestemmelser i bistsandsloven. Men i øvrigt er det sagt både fra socialministeren og også fra socialdemokratiet, at vi naturligvis vil følge udviklingen med stor opmærksomhed. Vi har tillid til, at denne bestemmelse vil blive administreret, som vi ønsker det, men naturligvis vil vi følge udviklingen, ikke mindst ankestyrelsens første afgørelser på dette område efter ændringen.

Vi har nu adskillige gange hørt venstre beklage sig over, at man ikke længere kan være med til sociale ændringer sammen med socialdemokratiet. Det er et brud, siger man, på den samarbejdslinje, der i al fald på dette område har været i mange, mange år. Det beklager vi bestemt også i socialdemokratiet. Vi har noteret os, at det er langt nemmere at samarbejde med venstre i opgangsperioder, hvor det, vi skal fordele, er nye goder. Vi har noteret os, at venstre ikke vil være med, når det drejer sig om at skære ned – hvor vi altså har lagt det princip, at vi tager fat på de højeste indkomster. Det er beklageligt, at venstre ikke vil være med til disse omlægninger.

De er nødvendige, og vi anbefaler derfor lovforslaget til vedtagelse.

Brixtofte (V):

For første gang i mange år skal en omfattende reform af vores sociallovgivning gennemføres i løbet af få dage og med få stemmers overvægt. Der er faktisk ikke den væsentlige sociale lovgivning, der er gennemført i folketinget uden såvel venstres som socialdemokratiets stemmer, f. eks. senest folkepensionsloven i 1978. Man kan sige, at socialpolitikken på en måde har været hævet over partipolitik, fordi vi hidtil har været enige om, at de grupper, der berøres af sociallovgivningen, ikke tåler at blive kastebold for store partipolitiske konfrontationer. Denne tradition inden for Danmarks socialpolitik kuldkastes nu. Ministeren har travlt, ministeren skal vise, at hun kan, og at hun er effektiv, uanset hvem der rammes af hendes effektivitet, og uanset hvordan.

Ministeren har prøvet at gøre debatten om socialindkomsten til et spørgsmål om, om man vil spare eller ej. Det er ikke det, det drejer sig om. Venstre såvel som de konservative og fremskridtspartiet vil spare betyde-

lig mere end regeringen, men vi har blot ikke foreslået, at eksempelvis folkepensionisterne og de handicappede særskilt skulle rammes hårdt. Vore spareplaner beviser, at der kan spares mange milliarder kroner, uden at disse grupper rammes.

Debatten om socialindkomsten drejer sig om principper for vores sociallovgivning. Den drejer sig om, hvorvidt vi nu skal forlade principper for vores sociallovgivning, som vi har været enige om i mange år. Der er naturligvis dele af denne lovbnke, som venstre kunne støtte, såfremt forslagene kom til særskilt afstemning. Det gælder således den justering af reglerne for modtagelse af konthjælp, der gennemføres. Venstre er også enig i princippet om at indføre en socialindkomst, og havde forligspartierne været åbne for ændringsforslagene fra vores side, havde vi fået et socialindkomstbegreb, hvori såvel formue som en revideret opgjort indkomst indgik. Men forligspartierne havde nok i sig selv og stemte alle ændringsforslag ned, hvorefter vi står tilbage med et socialindkomstbegreb, der skaber større uretfærdigheder end den nuværende skattepligtige indkomst. Selvpensionister, ejere af egen bolig og selvstændige erhvervsdrivende skal nu forskelsbehandles.

Det værste er dog indgreb, der rettes mod folkepensionisterne og invalidepensionisterne. Ministeren fortæller offentligheden, at når, vi er nødt til at have en socialindkomst, er det, fordi befolkningen gennem fradragene nedbringer deres indtægt til en lille skattepligtig indkomst, og ministeren fortæller, at hun med sine indgreb vil ramme dem, der har høje indkomster. Disse to argumenter er falske og vildledende, når det gælder pensionistgrupperne. De mange tusinde folkepensionister, der rammes, har indkomster på højst 40.000 kr. ved siden af pensionen – jeg sagde højst 40.000 kr. De folkepensionister, der rammes, har nemlig mellem 7.000 kr. og 40.000 kr. i indtægt ved siden af folkepensionen. Det er ikke folk med store indkomster, det er pensionister med små indkomster. Hertil siger ministeren, at man ikke kan tage noget fra dem, der tjener meget ved siden af folkepensionen, for de får slet ikke folkepensionens tillæg. Nej, det er rigtigt. Skal man tage folkepensionstillægget fra pensionisterne, kan man kun tage det fra dem, der har små indkomster. Dermed er ministerens ar-

[Brixtofte]

gumentation om, at det er dem, der har store indkomster, der rammes, også direkte forkert og vildledende.

Pensionisterne burde slet ikke røres. Det nytter ikke i denne forbindelse at tale om, at de store fradrag fører til små indkomster, for pensionisternes fradrag ligger på et par tusinde kroner om året, og bruttoindkomsten er således faktisk identisk med den skattepligtige indkomst. Indgrebet over for folkepensionisterne er derfor fuldstændig uberettiget, idet det udelukkende rammer folkepensionister med få penge mellem hænderne. Det er ikke så underligt, at mange mister lysten til at spare op for selv at klare sig, når blot en lille opsparing straffes så hårdt, som det bliver tilfældet.

Det allerværste i ministerens mange lovforslag er dog de mange indgreb, der nu gennemføres over for vores handicappede medborgere. Lad mig allerførst citere socialministerens tale på det første møde i nationalkomiteen vedrørende handicapåret 1981, afholdt den 17. april 1980 på Christiansborg. Som formand for nationalkomiteen sagde ministeren bl. a. – gengivet efter referat fra sekretariatet for det internationale handicapår 1981:

»Handicappede er borgere i vort samfund som alle andre borgere, og de har krav på samme respekt og ret til selvbestemmelse som alle andre og har samme behov som hele befolkningen. Handicapåret skal bruges til at forbedre forholdene for handicappede, bl. a. ved hjælp af aktiviteter af oplysende art, og det er vigtigt, at arbejdet fortsætter efter 1981.«

Hvem kunne forestille sig, at ministeren så kort tid efter, at hun lovede forbedrede forhold for de handicappede, vil gennemføre en stribe af forslag, der forringer vilkårene for de handicappede? Jeg kan til fulde forstå, hvorfor de handicappedes organisationer er forargede, og hvorfor ministeren er blevet opfordret til at trække sig tilbage som formand for nationalkomiteen. Det kan være, ministeren ønsker at vise, at hun er den, der har mest mod af alle – til at løbe fra sine løfter. Hvis det er målet, må man sige, at ministeren har nået målet.

I mange år har der været bred partipolitisk enighed om, at den, der har et fysisk handicap, ikke også automatisk skal have et økonomisk handicap. Det har været begrun-

delsen for en invaliditetsydelse, der tildeles den erhvervsaktive handicappede som kompensation for de udgifter, der i almindelighed følger af invaliditeten. For at spare i alt 6 mill. kr. – jeg gentager: 6 mill. kr. – bliver det nu formentlig vedtaget, at denne ydelse aftrappes i indkomstintervallet mellem 125.000 kr. og 160.000 kr. Det giver den handicappede en ekstra marginalskat på 30 pct. oven i de 55 pct., der betales i forvejen. Bor den handicappede desuden til leje, nedtrappes boligsikringen med 15 pct. Det vil faktisk sige, at enhver indkomstfremgang, som en handicappet slider sig til, bliver konfiskeret. Den, der er fysisk handicappet, må nu se i øjnene, at det ikke er muligt at forbedre sine økonomiske forhold. Dette er så absolut i strid med målsætningen om, at en handicappet skal støttes i sit arbejde for at blive integreret i det danske samfund. Nu skal den, der prøver at arbejde trods sit handicap, straffes både med skat og mindre invaliditetsydelse.

Hertil kommer, at det bliver dyrere at købe en bil, at det bliver dyrere at udstyre bilen, så den kan betjenes trods handicappet, og at det bliver dyrere at få hjælpemidler i hverdagen. Den, der er født handicappet, eller som har pådraget sig handicappet tidligt, skal nu også ligge sine forældre økonomisk til byrde, idet økonomien hos forældrene til handicappede børn skal endevendes i kommunen, inden der eventuelt allernådigst kan ydes økonomisk bistand.

Der er meget af det, som ministeren foreslår, hvor det er til at se en begrundelse, selv om man ikke kan være enig i begrundelsen. Men de mange indgreb, der specielt rettes mod vore handicappede medborgere – i samme år, som det internationale handicapår forberedes – kan jeg overhovedet ikke se nogen som helst begrundelse for. Besparelserne er så små, at ikke engang kyniske spareovervejelser kan begrunde indgrebene.

Ministeren lægger i sin offentlige fremtræden ikke skjul på, at hun skal vise, at hun har mod. Det kan man ikke indvende noget imod, men jeg vil gøre ministeren opmærksom på, at det, der kræver mest mod, er at indrømme, at man har begået en fejl. Det er min oprigtige overbevisning, at ministeren og dermed regeringen og socialdemokratiet med sine indgreb over for de handicappede vil begå en stor fejl. Derfor vil jeg endnu en

[Brixtofte]

gang opfordre ministeren til at overveje, om ikke indgrebene over for de handicappede i sidste øjeblik bør tages ud af lovforslagene. Hvis ministeren ikke gør dette, vil jeg bebude, at venstre, første gang der er mulighed for det, vil prøve at omgøre de uretfærdigheder, som i dag gennemføres.

(Klapsalver fra tilhørerlogerne).

Formanden:

Jeg vil meget gerne have, at vi kan gennemføre denne lidt følelsesladede debat, uden at vi skal bede nogle tilhørere om at forlade tilhørerlogerne, men så må man også respektere husets orden.

Agnete Laustsen (KF):

Socialministeren har i den senere tid været en meget stormomsust person, især på grund af sine udtalelser om sygehusudgifter set i relation til udskydelse af døden. Ministeren har til de mange kritiske og meget skarpe angreb, som naturligvis er fremkommet, svaret, at hendes tanker var ment som et oplæg til en debat om et emne, som trængte til bred diskussion og meningsudveksling, men mere var der ikke i det.

Den kolossale interesse, dette debatoplæg har vakt, har næsten fortrængt interessen for de lovforslag, vi i dag behandler, nemlig socialindkomsten og de sociale besparelseslovsforslag. Det er beklageligt, for her er der nemlig ikke tale om meningsudvekslinger og diskussion. I dag er der tale om at vedtage til ikrafttræden den 1. januar 1981 intet mindre end en socialreform, som på en lang række punkter bryder med de grundlæggende principper, som alle folketingets partier har tilsluttet sig siden K. K. Steinckes socialreform. Det gælder i første række lovgivningen vedrørende invalide og handicappede og for de forældre, som selv påtager sig at pleje et handicappet barn hjemme.

Ministeren har prøvet at bortforklare realiteterne ved megen tale om retfærdighed, og at de brede skuldre skal bære de største byrder. Men det kan nu engang ikke bortforklares, at socialdemokratiet og de 3 forligspartier nu afskaffer princippet om handicapkompensation og i stedet lægger en særskat af betydelig størrelse på denne i forvejen hårdt ramte gruppe.

Det har intet med solidaritet og tilsvarende intetsigende betragtninger at gøre, når forligspartierne nu afskærer invaliderede med indtægter over en vis – og efter min opfattelse beskeden – størrelse fra at få en invaliditetsydelse, der netop var tænkt som samfundets håndsækning til handicappede, således at de kunne betale de mange ekstra udgifter, der følger med et handicap, og derved blive i stand til at fungere på lige fod med andre.

Det har intet med solidaritet at gøre at pålægge dem selv at skulle afholde udgifter til f. eks. særlige invalideaggregater og til biler. Det er jo ikke luksusanskaffelser, men simpelt hen livsnødvendige ting, der er tale om. Når ministeren derudover vil skære hjælpen til invalidehjælpemidler i øvrigt ned med 10 pct. eller 40 mill. kr., må det være klart for alle, at der er tale om indgreb, som vil ramme en lille gruppe meget hårdt.

Vi vender os fra det konservative folkeparti skarpt mod disse forslag, som sætter vor socialforsorg årtier tilbage.

Vi vender os ligeledes mod forslaget om omlægning af betalingen for børns ophold i daginstitutioner, således at det nu er forældreindkomsten og ikke institutionens omkostninger, som bliver afgørende – et forslag, som betyder en offentlig besparelse på ca. 200 mill. kr. og en merudgift for forældre med almindelig god socialindkomst på ca. 20 pct. Set i sammenhæng med de skattestigninger, som bl. a. udskrivningsloven vil medføre, vil der for mange børnefamilier blive tale om et reallønsfald. Vi er simpelt hen nu nået dertil, at mange må konstatere, at det bare ikke kan betale sig at arbejde mere end allerhøjest nødvendigt, ellers vil samspillet af højere skat, højere betaling for børn i institutioner og bortfald af børnetilskud tage mere end indtjeningen. Der er her tale om en lovgivning som straffer erhvervsaktivitet, og det er i alle tilfælde det stik modsatte, vi bør tilstræbe, hvis vi skal gøre os forhåbninger om at rette op på dette lands for øjeblikket håbløse økonomiske forhold.

Om indførelse af et socialindkomstbegreb sagde jeg ved både første og anden behandling, at de konservative var positive over for at finde et andet beregningsgrundlag for tildeling af sociale ydelser end den skattepligtige indkomst, men at vi ikke kunne acceptere ministerens udformning. Vi vendte os i første

[Agnete Laustsen]

række mod formuettillægget og den forskelsbehandling, man indførte for pensioner og forsikringer, afhængig af om der var tale om private eller kollektive ordninger. Endelig ønskede vi, at pensionister helt skulle udgå af dette begreb.

Vi siger også fra for den anden fase, socialministeren er ved at udarbejde, hvor hovedingredienserne bliver bortfald af renter og indførelse af en såkaldt social lejeværdi – og dermed mulighed for den helt store fordelingspolitik, det, der jo er den egentlige hensigt bag disse lovforslag.

Spørgsmålet er vel, om det ikke er regeringens hensigt på et eller andet tidspunkt at gå over til at udskrive indkomstskat på grundlag af socialindkomsten, med de muligheder, dette ville indebære for at lægge nye kunstige indtægter, fastsat af det offentlige, til den faktiske indtægt – det system, vi i dag kender fra boligområdet, hvor der tillægges værdi af egen bolig.

Det er en lovgivning med vide perspektiver, og det er derfor ganske uacceptabelt, at den er blevet jaget igennem folketinget på ca. 14 dage, hvor der til stadighed er dukket problemer op, som ikke har kunnet blive forsvaret og grundigt belyst af sagkyndige.

Det er en lovgivning, som hverken er blevet gennemarbejdet samfundsøkonomisk eller socialpolitisk, og den vil derfor helt givet få mange utilsigtede virkninger, ligesom den vil få urimelige administrative konsekvenser. Derfor vil vi stemme imod lovforslaget. Må jeg blot til slut som et kuriosum oplyse, at vi i dag fejrer 25 års jubilæet for fremsættelse fra radikal-socialistisk side af et forslag om folkepension til alle i løbet af 6 år.

Jørgen Junior (FP):

Man må spørge sig selv, om folketinget egentlig er klar over, hvad folketinget gør, om der overhovedet er en målsætning og en plan med det, der bliver gjort herinde. Vi hørte under andenbehandlingen af dette lovforslag, at regeringen og socialdemokratiet anser det for at være første fase i en lovgivning; man fremsætter allerede i næste folketingssamling et forslag, der har meget vide konsekvenser, hvor man tager helt anderledes store ting med ind i billedet. Det er slemt nok, hvad der er inde i billedet på nuværende tidspunkt. Vi hørte også, at regeringens

forligspartier mener, at vedtagelsen af denne første fase er noget, der er nødvendigt for at stoppe anden fase. Med andre ord: i det flertal, der i dag vil beslutte sig for at indføre socialindkomstens første fase – i det beskudne flertal – er man overhovedet ikke enige om, hvad der skal ske i løbet af et år. Derfor kan man ikke med rimelighed som socialdemokratiets ordfører, hr. Erik B. Smith, sige, at der er tale om en urimelig politisk mistæneliggørelse.

Folketinget har haft 2, knap 3 uger til at gennemgå denne store socialpolitiske reform. Der er stort set ingen i befolkningen, der endnu rigtig har fundet ud af, hvad det drejer sig om. Debatten er ikke kommet i gang. Folketinget selv har meget svært ved at overskue konsekvenserne. De organer, der skal administrere lovgivningen, har været meget, meget negative og har ofte på flere måder advaret mod, at det gøres så hurtigt, som tilfældet er. Med andre ord: der er absolut grund til en debat. Den debat burde naturligvis have haft lov til at komme inden en tredje behandling, inden folketinget vedtager noget med lukkede øjne og går ind i en første fase, hvor den ene del af dem, der vedtager første fase, siger: »Nu skal vi sige stop, derfor siger vi ja«, og den anden del, den store del, den væsentlige del, socialdemokratiet, siger: »Det er første fase, så skal vi nok rigtig få fat i jer i anden fase næste år.«

Hvem er det så, der rammes? Ja, det er mange. Vi har hørt nogle tal. Hr. Erhard Jakobsen sagde under andenbehandlingen: jo flere der rammes, jo bedre. Det kan man måske nok sige, hvis de blev ramt på en retfærdig og rimelig måde. Alle må tage medansvar for den dårlige økonomiske politik, der er blevet ført, og vi må vel alle sammen gøre en indsats for at prøve at komme ud af det. Men det er jo ikke således, at det rammer retfærdigt og rimeligt. Det rammer familier med børn. Det betyder, at det ikke kan betale sig at arbejde i så høj grad. Det rammer invalide. Indtil nu har vi dog haft en fælles målsætning her og ment, at man fik mest indhold i tilværelsen, hvis man var ude at yde noget på trods af sit handicap og fik de hjælpemidler, som det er nødvendigt at have for at kunne yde en arbejdsindsats. Det bliver sværere for dem.

Det bliver sværere for pensionisterne – de pensionister, der er så mange af, at det ko-

[Jørgen Junior]

ster så forfærdelig meget for samfundet, hvorfor de hver eneste gang skal rammes. De er simpelt hen blevet for dyre. I går blev det diskuteret, at der blev taget 450 mill. kr. fra pensionisterne i december 1979. Der bliver taget et stort millionbeløb nu, og der bliver indført en beskatning for alle pensionister, som ingen ekstrairndtægt har, derved at man sætter personfradraget for lavt. Med andre ord: pensionisterne bliver ramt tredobbelt. De har fået lidt compensationer, som i øvrigt ikke er compensation for ret mange af de ekstraudgifter, de ud over disse nedskæringer er udsat for.

Det er ganske klart, at vi støtter ønskerne om, at pensionisterne aldrig skulle have været med i denne lovgivning. Så kan man sige, som socialdemokratiet prøver sådan lidt smilende og spørgende: ja men disse her spareheltepartier, vil de da slet ikke spare? Der er svaret klart og tydeligt: jo, det vil de gerne, men der skal være en rimelighed i det. Der kan spares på børnetilskuddene, hvis man sørger for, at der gives en vis form for skattefritagelse for en ekstra arbejdsindsats, og der kan spares på børnetilskuddene, hvis man ikke tager så stor en indkomstskat. Der kan naturligvis også spares på kontanthjælpsområdet, nemlig på den måde at man får standset det misbrug, der givetvis findes, men dem, det vil ramme nu, er i høj grad ikke misbrugerne; det viser de svar, vi har fået. Derfor er der med andre ord ikke ret meget plan i besparelserne efter vores opfattelse; måske er der det efter socialdemokratiets opfattelse, fordi mange af besparelserne modsvarer en socialdemokratisk tankegang, men det er bare en af de kedelige socialdemokratiske tankegange, ikke en tankegang som den, der stod bag ved socialdemokratiet, da det var dem, der indførte de store socialreformer i 1930'erne.

Derfor vil jeg også sige til venstre, når de siger, at de, så snart muligheden er til stede, vil prøve at få rettet disse uretfærdigheder, at de kan regne med en klar opbakning fra fremskridtspartiets side. Vi kan så bare håbe på, at oppositionen, der i dag er stor over for dette forslag, bliver så stor, at den bliver til et flertal, simpelt hen fordi vi så hurtigst muligt kan få ændret en urimelig lovgivning, som man ikke kender konsekvenserne af i tilstrækkelig grad, og hvor de konsekvenser,

man kender, ser temmelig negative og urimelige ud.

I øvrigt synes jeg også nok, at en så stor opposition burde gøre indtryk i regeringen. Man har i dette land enorme problemer forude, og alligevel gennemfører man noget, som er af meget væsentlig og principiel karakter, på trods af at der i den grad tages afstand fra det, og på trods af at nogle har sagt: kan vi dog bare få ændret nogle af skævhederne, så er vi ikke helt uenige i princippet. Man har med andre ord ikke ønsket at få et kompromis, og man har ikke ønsket at få en enighed; man har ønsket at køre dette store sociale kompleks igennem på et meget, meget beskedent flertal. Det er ikke rimeligt.

Med andre ord, fremskridtspartiet er klart imod, vi siger klart nej til forslagene. Vi siger nej til at spare på børnetilskud – hvem skulle have troet på det? – og det gør vi, fordi det bliver urimeligt, fordi det i den grad rammer på en skæv måde, og fordi det, der bliver lavet på nuværende tidspunkt, er i den grad planløst efter vores opfattelse. Vi håber på, at hvor vi nu er i asken, kommer vi ikke i ilden til næste år, og vi håber på, at socialdemokratiet i den kommende folketingssamling ikke i alt for høj grad vil blive præget af den fungerende socialministers tanker og ønsker, for det vil givetvis virke negativt afsmittende; det kan man se dette forslag som et klart og tydeligt eksempel på.

Efter vor opfattelse er den sociale sikkerhed og de sociale retsbegreber på en række områder slået i stykker med dette spareforslag, for der er ikke tale om, at det er spor andet end et spareforslag, det er nemlig et forslag, der intet har med retfærdighed at gøre. Vi siger klart nej.

Birthe Nielsen (SF):

Vi er fra socialistisk folkeparti meget kede af, at det, der kunne have været en god idé, altså gennemførelsen af et socialt indkomstbegreb, nu er blevet til det, vi ser i dag, nemlig kun et indgreb, der især rammer uretfærdigt med hensyn til, hvordan man skal beregne de indkomstmæssige ydelser, for det er nemlig sådan, at mennesker med gode indtægter og formuer af en vis størrelse fremover stadig væk kan udnytte de skattemæssige fradrag til at bringe deres faktiske ind-

[Birthe Nielsen]

komst ned under den grænse, der åbner mulighed for ydelser af forskellig slags.

Vi har over for regeringen netop påpeget, at vi meget gerne ser en mere retfærdig fordeling af de sociale ydelser, således at de mennesker, der virkelig har brug for socialydelser, får dem, og at det ikke er folk med nulindtægter eller fidusfradrag, der får disse sociale ydelser, som måske netop har været årsag til den manglende solidaritet i forbindelse med vort socialvæsen i Danmark. Vi har også sagt til regeringen, at når den fremsætter et forslag om et virkeligt socialindkomstbegreb, vil SF gerne være med, fordi vi mener, at den skattepligtige ydelse, man har i dag, ikke medfører en tilstrækkelig retfærdig fordeling af ydelserne.

Det, vi må beklage, er, at regeringen og forligspartierne, samtidig med at de indfører dette sociale indkomstbegreb, yderligere skærer meget voldsomt ned på de sociale ydelser; noget sådant vil SF ikke være med til.

F. eks. skærer man voldsomt ned på bistandsloven; man skærer nemlig ned på de 40 pct. mennesker, som efter 3 måneder ikke har haft mulighed for at få arbejde og derfor skal nedsætte deres forbrug.

Vi er heller ikke med, når man vil skære ned for de handicappede. Vi har igennem mange år haft en sociallovgivning, som har bevirket, at alle uanset indtægt har kunnet få sociale ydelser ud fra et forsikringsprincip, og her vil jeg især pege på de handicappede og de handicappede børn.

Da særforsorgen blev udlagt til amter og kommuner i januar i år, var det ud fra den forudsætning, at amter og kommuner netop skulle påtage sig den opgave at tilgodese de børn, vi taler om her.

Under udvalgsarbejdet har mange organisationer rettet henvendelse netop om de handicappede børn, og jeg fatter ikke, at regeringen og forligspartierne har villet indføre sådanne tilstande i Danmark, at forældre nu skal til at betale for deres handicappede børn. Det finder vi ganske urimeligt fra SFs side.

Vi finder det også urimeligt, at den invaliditetsydelse, voksne handicappede får, fordi de har større udgifter som følge af deres handicap, også skal indtægtsbestemmes. Det er nemlig i virkeligheden latterligt små beløb, vi står og taler om nu, og derfor er det en hold-

ningsændring til socialpolitikken, som regeringen og forligspartierne lægger frem i dag.

Det er faktisk en historisk begivenhed, der nu sker i Danmark. I kriserne i 1930'erne fik vi Steinckes socialreform, der var en reform, som netop sagde noget om, hvad mennesker har ret til i Danmark. I dag står vi med en ny reform, der betyder, at mennesker fremover ikke har nogen rettigheder, fordi det nu er kommunerne, der skal sidde og skønne, hvad et forældrepar skal have til et handicappet barn. Vi frygter, at mange forældre vil opgive at have deres barn hjemme, fordi både de økonomiske og de menneskelige problemer bliver så store, at mange børn vil blive anbragt på en døgninstitution. Det mener vi er ganske urimeligt, fordi vi ønsker at integrere vore handicappede i samfundet på lige fod med andre.

Lad mig trække en parallel. Når vi i folketinget får et ekstra skattefrit vederlag, fordi vi har nogle omkostningsmæssige ydelser i forbindelse med vort politiske arbejde, er det ud fra den forudsætning, at det er dyrt for os at være politikere. Dette kan godt sammenlignes med de handicappede, for det, vi taler om, er i virkeligheden, at det er dyrt at have et handicap, hvad enten man har et handicappet barn eller man som voksen selv har et handicap, men i kraft af at man har over-skud og alligevel muligheder for at gå ud på arbejdsmarkedet er i stand til at undvære pensionen og derfor som kompensation får denne invaliditetsydelse. Da man indførte invaliditetsydelsen i begyndelsen af 1950'erne, var det netop ud fra de forudsætninger, jeg her skitserer. Vi finder det meget beklageligt, at man nu bryder med dette forsikringsprincip og indfører sådanne tilstande i Danmark, at handicappede skal til at betale dobbelt-skat, fordi de har et handicap.

Derfor vil vi fra SFs side ved afstemningen i dag stemme imod forslaget om at indtægtsbestemme invaliditetsydelser til handicappede børn og voksne.

Noget andet, som jeg også vil fremhæve her, fordi jeg synes det er ganske urimeligt, er de foreslåede ændringer inden for daginstitutionsområdet. I dag, hvor man gerne vil have de handicappede børn integreret i daginstitutionerne, har kommuner og stat haft mulighed for at yde støttepædagoger til fysisk og psykisk handicappede børn. Dette skal nu også betales, og det vil sige, at det

[Birthe Nielsen]

skal betales af en bestemt gruppe, nemlig den gruppe forældre, som har børn i daginstitutioner. Før har vi altid betragtet det – og det er noget, vi lægger megen vægt på fra SFs side – som en kollektiv forpligtelse, vi via vores skat alle sammen skal være med til at betale. Men her vil man altså pålægge en bestemt gruppe forældre, der har børn i daginstitutioner, at betale for støttepædagoger til de handicappede børn. Det mener vi også er ganske urimeligt, og derfor kan vi ikke under nogen omstændigheder være med til at stemme for forslaget til ændring af bistanndsloven, som indeholder forhøjelser for daginstitutionerne i forbindelse med støttepædagoger for en bestemt gruppe af borgere her i landet, en forringelse for de handicappede børn og en forringelse med hensyn til hjælpemidler for de handicappede, hvad enten det gælder biler eller andre former for hjælpemidler. Sådan er det fremdeles i hele bistanndslovsforslaget, og derfor må vi tage afstand fra det.

Det alvorligste i forbindelse med denne lovgivning er, at det især er børnefamilierne, man rammer. Det gør man nemlig på børnetilskuddet, og det har intet med det sociale indkomstbegreb at gøre, men har noget med nedskæringer at gøre. Det er 230.000 familier, der fra 1. januar 1981 får enten helt frataget deres børnetilskud eller får det meget stærkt reduceret. Her sparer man altså knap 300 mill. kr., og det går især ud over den samme gruppe, som jeg omtalte før, nemlig forældre, der enten har handicappede børn eller har børn, som de skal have passet i en daginstitution eller på anden vis.

Hvis man skulle vurdere de familiemæssige ydelser, skulle man tænke lidt på, hvad det egentlig koster at have børn i Danmark. Socialforskningsinstituttet har netop udregnet, at en familie med børn har ca. 30 pct. større udgifter end en familie uden børn, og her er ikke engang medregnet de handicappede børn. Derfor synes jeg, det måtte være rimeligt, at man, når man skal uddele sociale ydelser, begyndte at se på, hvad det egentlig koster for børnefamilierne her i Danmark, og derefter udregnede de sociale ydelser på denne baggrund.

Hvad angår pensionisterne, er det rigtigt, som vi har fået at vide i udvalget, at pensionister med formuer, der sidder i eget hus, ikke bliver ramt på samme måde som børnefamilierne, men ikke desto mindre vil der

alligevel være 60.000 pensionister, der bliver ramt, nemlig dem, der får et tilskud til deres grundpension. En del af dem er også invaliddensionister, og derfor må SF også sige fra på dette punkt. Vi ville meget gerne have været med til at lave en pensionsreform, men det er desværre ikke det, vi har til behandling her i dag. Vi beklager meget, at man rammer i flæng ved at indføre et halvt socialindkomstbegreb og derudover laver en masse nedskæringer, både hvad angår daginstitutioner, hvad angår pensionister, hvad angår børnefamilier og hvad angår de handicappede. Derfor kan SF ikke stemme for disse forslag, men vil undlade at stemme med hensyn til selve lovforslaget om indførelse af et socialt indkomstbegreb.

Aase Olesen (RV):

Jeg kan være enig med hr. Jørgen Junior i én lille bitte ting, nemlig at den debat, der har kørt siden første behandling, har været dårlig. Den har været kort – det er korrekt – men når man ser på, hvordan alle de partier, der er imod dette forslag, har brugt debatten også i pressen, kan man måske ønske sig, at den snart får ende, så man kan få gennemført dette forslag og få gjort nogle af de vilde overdrivelser til skamme.

Som et eksempel på denne debat vil jeg gerne nævne en artikel i Berlingske Tidende den 31. maj under overskriften: »De tjener godt, og alligevel er de på spanden«. Her er tale om en familie, der tjener 220.000 kr. og har 2 børn. Regner man dette eksempel igennem, viser det sig, at de mister 340 kr. i kvartalet eller godt 100 kr. om måneden: det er, hvad de mister i børnetilskud. Derimod mister de intet i dagstitutionsbetalingen, og det er, fordi vi har gennemført nogle meget fordelagtige søskendemoderationsregler. Jeg tror, at en hel del af de børnefamilier, man nu taler så smukt om her, simpelt hen vil slippe billigere, og det ved alle de, der kritiserer det, udmærket, for vi har fået beregningerne i socialudvalget.

I dag er der kommet en henvendelse til samtlige folketingsmedlemmer, og den er egentlig et meget godt udtryk for, hvordan pressen og den offentlige debat har kørt på dette her. Det er en henvendelse fra blinde og svagtsynedes interessegruppe for erhverv og uddannelse, og der står:

[Aase Olesen]

»Såfremt kriterierne ændres og tildelingen og udmålingen af ydelserne skal gøres indkomstbestemte, vil dette få en række følger for den enkelte i form af at være tvunget til at måtte opgive sit erhverv og det hermed forbundne sociale velvære, for samfundet i form af større sociale udgifter til invalidepensioner, bortfald af de tidligere erhvervsaktive invalideredes skatteydelse og arbejdskraft samt en fjendtlighed og bitterhed over for samfundet, som må betragtes som uønskværdig og uheldig.«

En sådan udtalelse bygger for det første på den misforståelse, at man skulle fjerne bistands- og plejetillægget. Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde ved andenbehandlingen: Dette forslag findes i betænkningen – det blev vedtaget ved andenbehandlingen – om, at vi ikke rører ved bistands- og plejetillægget. Det, der er tale om her, er alene bortfald af invaliditetsydelsen og helt bortfald ved en socialindkomst på 160.000 kr.

Så må jeg nok spørge, hvem det er, der vil opgive sit erhverv, hvis det giver én en indtægt på 160.000 kr. og vel at mærke en socialindkomst, hvor vi altså har trukket f. eks. renter fra i de 160.000 kr. Hvem er det, der vil opgive et sådant udmærket job, fordi vi i 1981 beskærer en invaliditetsydelse med 5.000 kr. og i 1982 med 10.000 kr.? Der er i hvert fald nogle, der ikke kan regne, hvis man opgiver et sådant job.

Jeg har set, hvordan venstre og de konservative kører på dette her, og jeg har set fru Nathalie Lind kalde en indkomst på 160.000 kr. for en ganske almindelig løn. Jeg kan da i hvert fald sige, at den er højere end det vederlag, folketingsmedlemmer får, og det plejer man jo ellers altid at anse for at være meget højt.

Men jeg vil gerne vende tilbage til henvendelsen fra interessegruppen for erhverv og uddannelse, som skrev, at dette ville føre til bitterhed og fjendtlighed over for samfundet. Jeg tror, at man gør vel i at overveje, om disse meget beskedne indgreb virkelig for alvor skal føre til bitterhed og fjendtlighed over for et samfund, som må gøre op med sig selv, at man ikke mere kan øse ud over en bred front, men gerne vil forbeholde de ressourcer, vi har, til dem, der trænger hårdest. Hvis man vil køre videre på den melodi, man har brugt i denne debat, betyder det, at man ikke kan komme meget videre, og at de næste be-

skæringer, som vi vil blive stillet over for, kommer til at ramme alle. Jeg bliver nødt til at spørge de grupper, der udtaler sig sådan: Er det det, man ønsker? Er det dem, der får invalidepension i dag, eller er det dem, der tjener under de 125.000 kr., man ønsker skal betale gildet?

Det er meget mærkværdigt at høre den konservative ordfører her i dag stå og kalde en sådan indtægtsregulering på det plan, der er tale om her, for en særskat. Jeg har set udtrykket brugt før, og det er også blevet kaldt skat på handicap. Jeg kan simpelt hen ikke begribe, at man kan få et sådant ord i sin mund. Det bliver endnu mærkværdigere, når man fortsætter med at tale om det forfærdelige i børnefamiliernes reallønsskud. Jeg bliver nødt til at minde det konservative folkeparti om deres egne valgsløgans her til sidste valg. Der var noget med, at vi alle sammen var nødt til at blive fattigere. Nu nøjes vi altså med at tage fat om dem, der har bedst råd, og det er åbenbart det, der er galt.

Hvad angår det skriveri og de taler, som venstres repræsentanter har holdt her i folketinget, vil jeg gerne sige, at de efterhånden er ved at være eksperter i besparelsesufoer. Som bekendt betyder ufo »uidentificerede flyvende objekter«, og hvis der er noget, der er uidentificeret og flyvende, er det venstres spareforslag. Man kan overhovedet ikke få øje på dem. De er ikke engang så synlige som de ufoer, nogle påstår de kan se. Så snart vi kommer med den mindste og mildeste form for besparelse, bliver vi skældt ud for at være asociale, og jeg ved ikke hvad. Jeg synes, at dette her efterhånden udarter, og det lover ikke godt for fremtiden. Vi ved jo, hvad det er, vi står over for i 1980'erne, og jeg tror ikke, at venstre kommer ret meget længere med den toneart, man har indført i denne debat.

Om det helt principielle skal jeg blot gentage, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen: det radikale venstre går ind for socialindkomstbegrebet som et første skridt til at finde et bedre og mere egnet grundlag til at tildele sociale ydelser på. Jeg er overbevist om, at når dette system har fungeret, og når vi derudover ændrer det pr. 1. januar 1982, så vi får en ligestilling med hensyn til pensionsbidragene, vil en meget større del af dette folketing indse, at det er en rigtig vej at gå, og at det var en rigtig begyndelse. Jeg tror også, at vi i de kommende år er nødt til at

[Aase Olesen]

erkende, at vi på andre områder bliver nødt til at begrænse kredsen af modtagere af sociale ydelser; ellers er vi simpelt hen ikke i stand til fortsat at sætte ind over for dem, som virkelig har behov.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal med glæde bekræfte hr. Jørgen Juniors citat af det, jeg sagde ved anden behandling: Jo flere der rammes, desto bedre. Men nu skal det jo ikke løsrives af sin sammenhæng. Sammenhængen var den, at der fra forskellig side var rettet kritik af, at den socialdemokratiske regering omhyggeligt undgik at ramme socialdemokratiske vælgere. Man tør vistnok antyde, at debatten i dag har vist, at der nok er en og anden socialdemokratisk vælger, der vil blive ramt af noget af dette her. Det var i den forbindelse, jeg sagde, at en af centrum-demokraternes væsentligste grunde til at komme med i et forlig har været at tvinge socialdemokraterne til at forklare de mennesker, der i årevis har ment, at kun hvis de stemte socialdemokratisk, skulle de få i pose og i sæk osv., at vi stadig væk er gode mennesker – og det er de andre inde i folketinget for øvrigt også – men der er grænser for, hvor langt godheden kan gå, når I samtidig hver eneste dag i læserbreve fortæller os, hvad vi er for nogle skvadderhoveder, fordi vi ikke kan ordne landets valuta.

Jeg vil også gerne gentage noget andet, jeg sagde ved anden behandling: det er ikke dette folketing, der bruger landets valuta, og det er ikke regeringen. Vi udbetaler ikke i mark eller pund sterling eller dollar, vi udbetaler i danske kroner, og dem kan vi hente i Nationalbanken eller låne hos befolkningen. Så det er ikke os, der bruger pengene. Det er befolkningen, der bruger landets valuta, og der er kun én udvej til at hindre det, og det er, at befolkningen har færre penge til rådighed. Det er den bitre sandhed, og den kommer man ikke uden om. Så er det meget svært at undtage 800.000 mennesker, 900.000 mennesker og 1 mill. mennesker.

Her vil jeg gerne gentage én ting til, som jeg sagde i går i en anden forbindelse. Jeg har – og det gjorde jeg også, da jeg var socialdemokratisk folketingsmand – forklaret pensionister landet over, at når man ikke uden videre kunne forhøje det, de skulle ha-

ve, var det bl. a., fordi f. eks. en ganske almindelig taxavognmand eller taxachauffør med en nogenlunde almindelig indkomst og 2-3 børn har mindre – mand og kone – til sig selv, når de skal sørge for børnene, end folkepensionistægteparret har, som ikke skal sørge for nogen. Det er sandheden, og den skal siges til folk. Det andet er hykleri, og det er i virkeligheden at nedvurdere pensionisterne at føre den tale, som bl. a. også er ført her i dag. Man kunne jo tro, det var pensionisterne og specielt invalidepensionisterne, der skulle betale hele sparehistorien, og det passer jo ikke. Nu fik fru Birthe Nielsen heldigvis nævnt, at der også var nogle familier med børn, og at der var et lille beløb på 300 mill. kr., der altså også indgik i det. Det var da rart at få at vide, at der var andre, for i de første indlæg lød det, som om det var pensionisterne, der skulle betale det hele, men da jeg så, hvem der var på tilhørerpladserne, forstod jeg, hvorfor det var lagt sådan op. Der er åbenbart nogle, der har glemt grundlovens ord om, at et medlem af tinget ikke er forpligtet ved nogen forskrift af vælgerne, men alene ved sin overbevisning. Der er nok nogle medlemmer af dette ting, der om nogle år vil blive foreholdt, hvad de har sagt i dag om, hvem det er, der har været ledende i alle de sociale fremskridt osv. herinde. Det er godt at høre, når man skal til at spare på disse områder, hvem det er, der har været ledende med hensyn til at påføre os alle disse forskellige udgifter.

Centrum-demokraterne har fra første færd sagt: det gør forbandet ondt at spare, for ellers sparer vi ikke, og skulle vi, som nogle har ønsket, have sparet dobbelt så meget, havde det gjort dobbelt så ondt, og urimelighederne ville have været dobbelt så mange, for der er altid urimeligheder. Man kan aldrig lave noget, der virker ensartet for uensartede grupper og individer. Det lader sig ikke gøre, og derfor rammer man skævt.

Jeg ville ikke et øjeblik mistænke ministeren eller socialdemokratiet for bevidst at ville ramme nogen uretfærdigt, men der er bare det, at hvis man overhovedet vil lave noget, så rammer man også nogle uretfærdigt, og det er det, der sker.

Må jeg så skynde mig at sige, for at man ikke skal tro, at det er faldet væk: anden fase, som er den fase, hvor man ville ændre ved rentefradragsretten ad bagvejen, kommer

[Erhard Jakobsen]

aldrig igennem med centrum-demokraternes gode vilje. Vi håber på og regner med, at der bliver et folketingsvalg, inden den fase kommer til afgørelse i dette ting. Så bliver det vælgerne, der kan tage stilling til, hvad de mener om det, og vi vil i høj grad appellere til vælgerne om at tage stilling imod den.

Jeg vil gentage, hvad jeg sagde ved anden behandling: i og med vi fjerner nogle urimeligheder, som alle har været enige om skulle fjernes, gør vi det mindre motiveret at gennemføre den anden fase, som der har været talt så meget om, og deri ligger en fordel ved det, vi laver her.

Jeg vil endnu en gang understrege vores synspunkt med hensyn til at spare. Det er ikke os, der har anvist den vej i første række. Vi mener som overvismand Zeuthen, at man ikke kan klare landets valutaproblemer ved, at det offentlige sparer. Det er befolkningen, der skal spare, men det er der jo ikke meget oplæg til. Der tales om den vældige vilje, og jeg tror, et af venstrebladene i dag nævner, at bare dog folketinget ville tage sig sammen og appellere til folk, for folk er parat. Ja, det skal jeg love for! Der er ikke én gruppe, der ikke har fortalt, at de har efterslæb og skal have mere, og at de i hvert fald skal have mere inden andre. Det tegner godt for viljen til at være med til at bære nogle byrder. Nej, det, man er villig til rundt omkring, er at finde de naboer, der kan bære nogle byrder, for vi ved jo alle sammen, at en bil er luksus for éns nabo og nødvendig for én selv, men naboer bruger virkelig for meget. Det er den sparevilje, der er i dette land. Derfor kan vi altså ikke vente på, at folk gør det selv, og derfor er det vores nederdrægtige og forbandede pligt i dette høje ting at lave noget, der er frygtelig upopulært, og som det derfor er glimrende at tale imod, for så er man sikker på bifald fra alle dem, der i øvrigt skriver under på, at nu bør dette ting tage sig sammen og gøre noget.

Jeg håber, eller rettere jeg ved, at der er flertal for, at disse ting, som ikke redder landets økonomi – hvem har drømt om det, hvem har sagt det? – er nogle af de nødvendige detaljer, der må gennemføres, for at det samlede billede i hvert fald kan give så meget, som vi har sat os for at nå, ikke for evigt og ikke på længere sigt, men i de to år, som dette forlig drejer sig om.

Centrum-demokraterne vil uden betænkeligheder og med god samvittighed stemme for disse lovforslag ved tredje behandling.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg er enig med hr. Erhard Jakobsen i, at det kan være nødvendigt at holde fast ved de store linjer, når vi ser på dette forslag, og jeg vil gerne lige fremhæve, at dette forslag, der er et led i et kompleks, som alt i alt giver staten en besparelse på ca. 500 mill. kr. på det sociale område, indgår i en krisepakke, som indeholder forslag om at give arbejdsgiverne milliardtilskud og pålægge folk en momsforhøjelse, som i hvert tilfælde kommer til at ramme de dårligst stillede, et forlig, der hele vejen igennem er asocialt. Og jeg synes, det er fuldstændig bagvendt, når man siger: indførelsen af socialindkomsten skal sikre, at vi får fjernet nogle urimeligheder i vores system. Det, der er tale om her, er den småskårne mentalitet, der giver sig udtryk i, at man synes, det er for galt, at naboer får nogle ydelser, som man eventuelt ikke selv får. Og det er meget lettere at kritisere den slags, end det er at tage fat i de virkelige urimeligheder i dette samfund. De består bl. a. i, at de, der har masser af penge, kan trække fra, så det klodser, på deres skattebillet, og at arbejdsgiverne i dag får milliardtilskud. Det er bare ikke nær så gennemsigtigt, og det er ikke nær så tæt på den enkeltes situation.

Jeg synes, at de forslag, der ligger her, er noget makværk. Man har ledt med lys og lygte for gennem en række småforslag at spare 5 mill. kr. her, 6 mill. kr. her, 7 mill. kr. her, 10 mill. kr. her, og så bygger man ovenpå og siger: ja men det er, fordi det skal være mere socialt retfærdigt, når vi tildeler de sociale ydelser. Ja men det, man kunne gøre, var stadig væk at lave et skattesystem, der ikke var så pokkers uretfærdigt, og så kunne man stadig væk bruge skattesystemet og skatteblanketten som grundlag, når man skulle udregne de sociale ydelser.

Jeg mener, at en del af dette forslag, og i hvert tilfælde det, der omhandler selve bistandslovsændringen, er første trin på en trappe, og man kan godt se en langsomt nedadglidende situation i de kommende år. Man indsnævrer det skønsprincip, som socialdemokratiet selv har stået for i bistandsloven. Man gør det i første omgang på kontanthjæl-

[Anne Grete Holmsgård]

pen ved at sige: man skal stadig væk skønne over den enkelte families situation, men nu må man kun skønne op til de maksimale dagpenge. Hvad bliver det næste gang? Og det sker samtidig med, at man langsomt begynder at undergrave de få retsprincipper, som stadig væk er tilbage i bistandsloven.

Det er sikkert rigtigt, at regeringen vil holde øje med, hvad der sker inden for § 48-området, den paragraf, der drejer sig om hjælpemidler til forældre, der har handicappede børn i hjemmet. Men hvad med de andre områder? Vil man også holde øje med dem? Og hvad vil man gøre, når man samtidig pålægger kommunerne at spare? Man giver dem utrolig vide beføjelser til at foretage besparelser og smider bare ansvaret over på kommunerne. Det er dem, der kan få lov at føre kniven.

Hr. Taanquist, som var ordfører for socialdemokratiet sidste gang, sagde til mig, at han mente, det var meget rimeligt, at man nu indførte et loft i bistandslovens § 37, fordi man brugte flere og flere penge på det område. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at vende det om og spørge: ja men hvorfor bruger man flere og flere penge på dette område? Det gør man, fordi der er flere og flere folk, der ikke kan klare sig uden bistandshjælp, og det er ikke, fordi de er dårlige samfundsborgere, eller fordi de ønsker ligesom at klæbe sig på andre og få andre til at betale for sig. Det er simpelt hen, fordi den økonomiske situation og det samfundssystem, vi har, betyder, at flere og flere folk ikke kan klare sig selv, og det drejer sig bl.a. om 10.000 unge mennesker hvert år, der kommer ud af skolen og direkte ud til arbejdsløshed uden mulighed for at få en uddannelse, uden mulighed for at få et job. Hvis man ser på bistandsstatistikken, viser det sig nemlig, at stigningen især ligger inden for denne gruppe af meget unge mennesker.

Jeg vil da også godt spørge: hvad er det, der er så socialt rimeligt, og hvad er det, der øger den sociale solidaritet, ved at man siger, at nu skal det være den enkelte, der modtager ydelser, der i stigende grad selv skal betale for det, som tidligere har været et kollektivt område? Det må vel stadig væk være et kollektivt område for alle skatteydere i dette samfund at være med til at betale for de personer, der af den ene eller den anden årsag ikke kan forsørge sig selv, som har et handi-

cappet barn, selv er handicappet, har børn, der skal i daginstitutioner osv. osv.

Fru Aase Olesen mente, det var stærkt overdrevet, at dette ville komme til at ramme de enkelte børnefamilier, de enkelte forældre, der har børn i daginstitutioner. Det kan da godt være, at der er nogle forældre, der ikke vil få det hårdere, men der er altså også nogle, der vil få det hårdt, og jeg synes, det er lidt fejlagtigt at trække netop det spørgsmål, der hedder søskendemoderation, frem, altså den regel, der siger, at man giver et nedslag i betalingen for forældre, der har flere børn. For rent faktisk er det jo sådan, at langt de fleste kommuner allerede i dag har denne søskendemoderation, og derfor kommer det i de udregninger, vi har fået gennem socialudvalget, til at se meget pænere ud, end det gør i praksis rundt omkring hos de enkelte familier. Det kommer også til at ramme de forældre, som hidtil har haft en socialpædagogisk friplads til deres børn. Man kan godt sige: ja men måske har de råd til det, måske har de en almindelig indtægt. Men vil de bruge den? Det kommer til at ramme forældrene, men det kommer især til at ramme de enkelte børn. Det gælder børnenes tarv.

Inge Krogh (KrF):

Venstres ordfører, hr. Brixtofte, gør meget ud af at beklage, at invaliditetsydelsen, der andrager ca. 10.000 kr. – det første år kun 5.000 kr. – begynder at aftrappes ved en socialindkomst på 125.000 kr. og helt er aftrappet ved 160.000 kr. Men hr. Brixtofte glemmer ganske at omtale, at såvel bistandstillæg som plejetillæg, der andrager 40.000 kr., bevares.

Hr. Brixtofte beklager, at forældre til handicappede børn skal have deres forhold endevendt, men det er nu sket altid i den tid, man i det hele taget har kunnet få hjælp til handicappede børn. Der er ingen, der har kunnet få ekstraudgifter betalt, uden at det er dokumenteret, at det er ekstraudgifter, og sådanne familier har altid været fulgt såvel af socialrådgivere som af hjemmevejledere. Det ved jeg af erfaring fra mit arbejde inden for forsorgen.

Det konservative folkeparti har altid talt meget om besparelser, specielt om besparelser på bistandsloven, men siger nu fra, da der virkelig er foreslået besparelser på dette

[Inge Krogh]

område. F. eks. er der en udvidelse af tilbagebetalingspligten fra 3 år til 5 år og en bestemmelse om, at kontanthjælp efter 3 måneder højst kan svare til de maksimale dagpenge. Og så spørger man: hvor er deres intentioner nu henne?

Venstre har talt meget om at øge forældrebetalingen for børns ophold på daginstitution, men nu, da der er forslag om det, trækker man sig tilbage. Man synes altså, det er for meget, at forældre med en socialindkomst på 140.000 kr. nu kan komme til at betale ca. 50 pct. af driftsudgifterne mod nu 35 pct. Man må spørge: hvor bliver venstres og de konservatives sparebestrebelse af? Men jeg vil indrømme, at det er vanskeligt at tage et ansvar, når der virkelig skal skæres ned.

Kristeligt folkeparti mener, at socialindkomsten er en retfærdigere indkomst at tildele sociale ydelser efter end den nuværende, og vi går ind for forslagene.

Lis Starcke (DR):

Som jeg allerede sagde ved anden behandling, ville retsforbundet have foretrukket, at man havde fået en skattereform, der gik helt til bunds, sådan at den havde overflødiggjort indførelse af begrebet socialindkomst, som har ført til begrebsforvirring hos mange.

Men da det ikke i december måned lykkedes at nå videre med hensyn til en skattereform, sådan at man virkelig havde kunnet bruge den skattepligtige indkomst som det redskab, der skulle bruges, når der skulle tildeles sociale ydelser, vil retsforbundet stemme for dette forslag. Vi mener, vi må i gang med at sørge for, at de sociale ydelser gives til dem, der virkelig trænger til hjælpen, og at de, der kan klare det selv, er med til at betale.

Jeg vil gerne sige om de øvrige forslag, at retsforbundet ikke kan stemme for forslag til lov om ændring af social bistand og ej heller for lovforslaget om invalidepensionen. Retfærdigvis skal det siges, at socialministeren har været imødekommende på flere områder, bl. a. med hensyn til, at pleje- og bistandstillæg bevares, selv hvor invaliditetsydelsen bortfalder ved øget indtægt hos vedkommende, samt med hensyn til en overgangsordning, når invaliditetsydelsen nedsættes. Men retsforbundet mener ikke, det er nok. Vi me-

ner, at disse to love betyder et tilbageskridt på dette felt. Den rette løsning mener vi havde været, at man ikke havde anvendt socialindkomstbegrebet over for pensionister og invalider.

Vi kan fra retsforbundets side f. eks. ikke billige – der er også andre, der har nævnt det – at § 48, stk. 1, ændres, sådan som det foreslås af forligspartierne. Det er det, der handler om den familie, som har et stærkt fysisk eller psykisk handicappet barn boende hjemme. Vi mener fra retsforbundets side, at den nødvendige merudgift til denne familie, som også selv er handicappet, skal betales i alle tilfælde.

Vi stemte også for det ændringsforslag, som gik imod, at socialministeren skulle bestemme, hvad der skulle betales til hjælpemidler fra den invalides egen side. Vi synes ikke, at disse to lovforslag er gode nok.

De resterende sociale love kan vi stemme for. Vi kan f. eks. ikke blive ophidset over, at forældre til børn skal betale noget mere for at få deres børn passet i institutionerne. Her er et område, hvor der er tale om raske forældre, og hvis de mener, at de ikke kan klare det, fordi de på anden måde beskattes for meget, er der ikke andet at gøre end at blive så politisk aktive, at de kan hjælpe med til at få den skattereform, som jeg startede mit indlæg med at omtale.

Lone Dybkjær (RV):

Der har været talt en hel del om børnefamilierne i dag, og bl. a. har fremskridtspartiet pludselig taget børnefamilierne i forsvar – i virkeligheden også til deres egen overraskelse – og det er egentlig det, der bringer mig herop, for jeg synes egentlig, at det er en helt urimelig debat, fremskridtspartiet fører på dette område.

Det er rigtigt, at også børnefamilierne bliver påvirket af disse lovforslag, men skal der spares, må alle her i landet, der har mulighed for det, være med til besparelserne. Det er simpelt hen nødvendigt i et land, som indimellem synger »når få har for meget og færre for lidt«. Hvis det var sådan, at vi havde en hel masse, der havde for meget, var tingene jo enklere, så kunne vi bare tage fra dem, men det har vi altså ikke.

Når man så fremhæver specielt børnetilskuddene og børnefamilierne, synes jeg nok,

[Lone Dybkjær]

at debatten er helt ude af proportioner. Man skal ikke fortælle mig, at børnetilskud, som man begynder at aftrappe, når indtægten er 140.000 kr. pr. år, er virkelig afgørende for, om en familie kan klare sig eller ej. Det er rigtigt, at også den familie får mindre, men det er ikke det helt afgørende for en sådan familie. Det spiller jo en langt større rolle, hvad deres boligudgift er, om de er afhængige af en bil o. lign. Det er den slags betragtninger, man også er nødt til at have med ind i billedet, når man snakker om børnetilskud.

I øvrigt synes jeg, at når man diskuterer, hvor hårdt det er for børnefamilierne, skal nogle af de partier, der angriber forligspartierne, huske, at forligspartierne samtidig gennemførte en vidtgående barselorlovsreform, den første, der er gennemført i flere år, og det, at man sætter ind helt fra starten, er formentlig helt afgørende for, hvordan børnefamilierne i virkeligheden vil have det.

Så er der spørgsmålet om betalingen i daginstitutionerne. Her har som det første, vil jeg lige sige, støttepædagogerne været inddraget, og det har bl. a. fra SFs side været benyttet som en af begrundelserne for, at man ikke kunne stemme for forslagene. Det er nu nok, fordi man har skullet finde nogle forskellige begrundelser, vil jeg tro. Jeg synes, at det også her er nødvendigt at få nogle proportioner ind. Jeg synes ikke, at disse støttepædagoger nødvendigvis behøvede at være lagt på børnefamilierne. Det kan godt være, at de lige så hensigtsmæssigt kunne være lagt et andet sted. Men det drejer sig altså om ca. 2 pct. af udgifterne, så det er simpelt hen meningsløst at drage det ind som noget fuldstændig afgørende, når vi diskuterer spørgsmålet om betalingen på daginstitutionerne.

Når der så i øvrigt diskuteres forhøjelser på daginstitutionerne og man diskuterer, hvad det vil betyde for den enkelte familie, er det et ganske nuanceret billede, naturligvis, fordi der kan være forskel på, om man har søskendemoderation i forvejen i kommunerne eller ikke. Det er ikke alle kommuner, der har søskendemoderation, og det, der fastslås her ved lov, er, at nu er det en ret for alle forældre at få søskendemoderation; det vil for mange forældre spille en stor rolle. I øvrigt bliver man nødt til, når man diskuterer daginstitutioner, at se på, hvem det er, der kan benytte daginstitutionerne i øjeblik-

ket, og det er dem, der tjener rigtig godt og dem, der ikke tjener ret meget, hvorimod den store mellemgruppe har fantastisk svært ved at benytte daginstitutionerne. Derfor synes jeg, det er udmærket, at man får de nederste grænser lidt op, at man får en søskendemoderation, og at man skal betale mere, når man har flere penge til rådighed.

(Kort bemærkning).

Birthe Nielsen (SF):

Dette er et svar til fru Lone Dybkjær, der ikke kan forstå, hvorfor SF peger på, at støttepædagoger skal betales af en bestemt gruppe borgere i vort land, nemlig de forældre, der har børn i daginstitutioner. Jeg mener, at det må være en kollektiv udgift, som hele samfundet skal være med til at betale til over skatten. Men når så fru Lone Dybkjær siger, at det kun drejer sig om 2 pct. af de udgifter, der er i forbindelse med daginstitutionerne, forstår jeg overhovedet ikke argumentationen, for hvis det er så lille og latterligt et beløb, mener jeg da ikke, det vil betyde noget, at vi alle sammen skal være med til at betale for de handicappede børn her i landet.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Argumentationen, fru Birthe Nielsen, kan jo gå begge veje, og det kan altså godt betyde, at man ikke synes, man skal gøre så meget ud af en enkelt ting, selv om man godt kunne have tænkt sig andre betalingsordninger end den foreslåede. Jeg er ganske afslappet over for, om støttepædagogerne betales over det ene eller det andet budget; det afgørende er, at vi får en smule proportion i denne debat, og det er der ikke, når vi diskuterer 2 pct. af daginstitutionsudgifterne.

Arne Melchior (CD):

Jeg vil gerne advare imod den hetz og den greueligpropaganda, som er forsøgt spredt ud over land og rige i den seneste tid i anledning af denne lovgivning. Det er virkelig lykkedes – delvis – at fordreje hovedet på mennesker, som får en mængde argumenter i hovedet i radio og presse, argumenter, som de ikke rigtig har mulighed for at gennemskue, og det er lykkedes at få det til at se helt omvendt ud af, hvad det plejer. Det er ganske

[Arne Melchior]

godt gjort – hatten af for det. Lige pludselig fremtræder fru Inge Fischer Møller, hr. Grünbaum, hr. Tastesen, fru Winnie Møller, hr. Albertsen, fru Tove Lindbo Larsen og nogle og tres andre socialdemokratiske folketingsmedlemmer som de asociale og hjerteløse. Og det samme må jo gælde hr. Niels Helveg Petersen, hr. Bilgrav-Nielsen, hr. Bernhard Baunsgaard, fru Lone Dybkjær, hr. Chr. Christensen, fru Inge Krogh, hr. Arne Bjerregaard, hr. Erhard Jakobsen, fru Mimi Jakobsen og mig selv f. eks.; vi er de asociale og hjerteløse, dem, der vil forfølge de syge og de handicappede – det er kønt at høre på, hvad? – medens det er de borgerlige partier med fremskridtspartiet i spidsen, som er de virkelig ansvarsbevidste, socialt bevidste, retfærdige i dette land. Det er ganske godt skuldret på en måneds tid at få nogle mennesker biltet dette ind.

Det er og bliver en grov usandhed. Og jeg beder de medlemmer af forligspartierne, som jeg ikke har nævnt ved navn, undskyldte, men det er, fordi jeg kun har 5 minutter, ellers ville jeg have nævnt dem alle – fru Grete Hækkerup ikke at forglemme, som jeg lige får øje på. Det er nu lige for stift et stykke, og jeg tror ikke, det lykkes. Så er der jo også en hr. Anker Jørgensen – altså statsministeren, undskyld – og hele regeringssiden med. Det er pludselig forbryderne, det er pludselig dem, der vil ondt over for folk, der er i rullestol. Usandfærdigt nonsens. Jeg kan glæde mig over et vidunderligt helbred og en vidunderlig kondition – lidt for god i øjeblikket, som nogen kan høre – men vi har alle de nævnte sygdomme tæt inde på livet som alle de øvrige og har samme respekt for dem. Jeg selv har en svigermoder, der fik polio i voksenalderen, efter at hun havde født, og som selvfølgelig stadig er stærkt mærket af det. Kom ikke her og tag patent på social forståelse! Jeg vil tværtimod hævde, at også hr. Voigt og hr. Glistrup ønsker det bedste for de handicappede, det er vi lige om, det er ikke dér, vandene skilles.

Der findes mange syge mennesker i dette land, som ikke er egentlig handicappede, men som er frygteligt syge af migræne, af gigt, af udslæt og mange andre sygdomme. De tjener måske 70.000 kr. og 80.000 kr. og modtager ikke offentlige ydelser. Hvad med den sociale retfærdighed over for dem? Er der ikke mange af dem, der gennem store

personlige ofre passer deres daglige dont og ikke falder offentlige budgetter til byrde? Det er ingen kritik mod dem, der gør det, vi kan alligevel ikke gennem penge give nogen førligheden tilbage, men den sociale solidaritet gælder også mennesker med sygdomme af alle andre arter. Jeg synes, at socialministeren i sin fremragende besvarelse af nærgående spørgsmål i TV søndag eftermiddag gjorde opmærksom på, at der findes folk med halvt så store indtægter som dem, der her berøres, som er meget, meget ilde stedt personligt, helbredsmæssigt set, problemmæssigt set, og som man bare tror man kan forbi.

Så skal der altså nu spares, og som socialministeren ærligt sagde, har hun $\frac{1}{3}$ af statsbudgettet på sin konto. Og de, der vil spare, vil jo ikke spare på militæret – det vil jeg heller ikke – og der må ikke spares på hospitalsvæsenet, der må ikke spares på skole- og uddannelsesvæsenet, og der må ikke spares på politiet. Det er jeg også enig i; der må kun rationaliseres, men ikke skæres ned. Altså, der må ingen steder spares, men der skal alligevel spares 13 og 16 mia kr. Jeg synes, det er hyklerisk fremfærd at bære sig sådan ad. Jeg tror, det gælder for de fleste, at de slet ikke føler sig ramt. Al ære og respekt for formænd for invalideorganisationer, som jo har den samme pligt, som formænd for LO, for lærerne og for alle mulige andre interessegrupper har; de skal naturligvis komme med deres argumenter og kæmpe deres medlemmers kamp, så godt de nu kan. Det er helt i orden, og de er sandelig velkomne her med deres argumenter, men det er ikke rimeligt at føre had og greulpropaganda mod mennesker, som man ved både i dag og også i overmorgen har den sociale samvittighed i orden.

Jeg stod her ved første behandling og stillede forslag om en undtagelsesparagraf i denne lovgivning. Dette er i enighed mellem forligspartierne blevet til et udvalg, som socialministeren nedsætter, og som vil følge den nye lovgivnings udvikling uge for uge og måned for måned. Jeg mener, at der for alle, ikke mindst for de handicappede og andre syge, er grund til at føle sig tryk ved, at dette arbejde vil blive gjort fra den første dag, loven træder i kraft, således at alle, der måtte komme til at lide skade imod denne lovs rimelige hensigt, omgående vil kunne blive holdt skadesløse igen.

Poulsaard (FP):

Det var en ordentlig mundfuld, vi fik, men det var nu ikke så meget hr. Arne Melchior, der kaldte mig herop, som det var fru Lone Dybkjær. Fru Lone Dybkjær kan ikke forstå fremskridtspartiets stilling. Hun kan ikke forstå, at fremskridtspartiet ikke vil spare. Fru Lone Dybkjær er formand for en kommission, der går ind for, at der skal være barselorlov til mænd. Er det sådan nogle, der skal til at belære os om, hvor der skal spares? Det, der er galt, er jo, hvad man har gjort i dette land. Man har f.eks. indført uddannelsen af pædagoger, hvor man skal studere 2, 3, 4 år for at passe børnene, og man må ikke have mere end 3 børn i dagpleje. Det må da være sund fornuft, at man kan have en lang række børn i dagpleje.

Når fremskridtspartiet ikke kan gå med til dette, er det, som vi altid har sagt, og som vores ændringsforslag er udtryk for, selvfølgelig, fordi det at have børn er forældrenes ansvar og ikke det offentliges ansvar. Men så hænger det så sandelig også sammen med en skattefri bundgrænse på 60.000 kr. Begynd i den ende og skær ned, så sparer vi noget i administration. Så kan vi frigøre nogle folk i de offentlige kontorer, der sidder og regner alle tilskuddene ud. Det er jo den vej, vi skal gå, hvis det skal lykkes at spare.

Fremskridtspartiet har aldrig nogen sinde stillet forslag om, at der skulle være asociale nedskæringer på de sociale områder. Vi kan ikke forstå, at bogudlån, pladeudlån, teatre og alt muligt andet skal være gratis, men at man skal ramme folk på medicin og børnetilskud.

Og forbrydelsen, som hr. Arne Melchior talte så smukt om, er jo simpelt hen den, at man har gennemført disse fuldstændig fjolledede love, som man nu skal begynde at skære ned i. For hvorfor skulle alle have børnetilskud? Hvorfor skulle det være sådan i de glade 1960'ere? Man kunne jo have sagt sig selv, hvordan det ville gå. Men nu skal der altså spares, og så sparer man i de forkerte ender. Men jeg synes nok, det er rystende at skulle opleve, at fru Lone Dybkjær, der er fader til en af de mest krævende reformer i denne tid, der går ud på, at mænd skal have barselorlov, ikke kan forstå, at fremskridtspartiet er det mest socialt bevidste parti. Vi er vor tids socialdemokrater. Vi vil, at de

ressourcer, som samfundet har, skal bruges til de gamle, til de syge, til de handicappede. De skal ikke bruges til dyre kommissioner. De skal ikke bruges til, at mænd i min stilling skal have barselorlov. Nu er jeg måske blevet så gammel, så jeg ikke har fået held til det. Det er ikke det, de skal bruges til, men det er simpelt hen det, fru Lone Dybkjær vil bruge pengene til. Hvis fru Lone Dybkjær havde gjort sig den ulemilighed, i de 7 år fremskridtspartiet har været herinde, at følge vore ændringsforslag til finansloven, ville hun have opdaget, at der var rigelige midler til en anstændig folkepension, til at hjælpe de handicappede og til at hjælpe de familier med børn, der har behov for hjælp. I dag har vi indrettet samfundet så sindssygt tosset, at vi næsten alle sammen har behov for hjælp, fordi staten stjæler det meste af det, vi tjener, i skat. Giv folk skattefrihed, så vil behovet for hjælp gå ned. Hr. Bernhard Baunsgaard opgav i går at belære hr. Knud Lind. Jeg tror også, at jeg vil opgive at belære fru Lone Dybkjær, for når hun efter 7 år ikke har fattet det, tror jeg faktisk ikke, der er ret meget håb om, at hun vil fatte det.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Poulsaard, som nu begynder at fremføre fremskridtspartiets valgoplæg som noget, der vil hjælpe de små, at det valgoplæg, som fremskridtspartiet fremkom med med en bundgrænse på 60.000 kr., vil bevirke, at en familie med 80.000 kr. i indkomst ikke vil få en pind ud af forslaget, men den familie, som havde 300.000 kr. i indkomst, ville få en forbedring af sine forbrugsmuligheder på op imod 100.000 kr. Det er det, hr. Poulsaard nu begynder at kalde socialt.

Og så tror jeg nok, at man i fremskridtspartiet skal begynde at finde ud af, om man er enig om at ville forhøje børnetilskuddene eller man vil afskaffe dem, om det er den ene eller den anden fløj, der nu skal bestemme socialpolitikken i fremskridtspartiet, inden man begynder at fremføre det heroppefra.

Så begynder de kære venner fra venstre – hvis man kan tage dem en bloc – nu at snakke om, at de vil hjælpe pensionisterne, at de er de eneste, der vil forsvare pensionisterne. Jeg må nok lige gøre hr. Brixtofte opmærk-

[Arne Bjerregaard]

som på, at venstre gennemførte den udskrivningslov i 1978 for kalenderåret 1979, som bevirkede, at man decideret ramte pensionisterne, og at der, da hr. Anders Andersen fremlagde sit momsforslag, ikke var nogen som helst kompensationer samtidig. Det vil altså sige, at pensionisterne fik en hårdere beskatning efter udskrivningsloven, pensionisterne fik hele momsforhøjelsen uden nogen som helst kompensationer, og så kommer hr. Brixtofte i dag og siger, at vi begynder at ville ramme pensionisterne, efter at vi har frataget dem 2 dyrtidsportioner med hensyn til indregningen, vi har givet dem velstandsregulering, vi har sørget for sociale kompensationer. Jeg synes nok, at hr. Brixtofte også skulle tage sin fortid i betragtning med hensyn til at fremsætte og vedtage lovforslag her i tinget, som er modsatrettet det, som hr. Brixtofte nu fremkommer med.

Så siger hr. Brixtofte, at de vil spare en masse. Ja vel, det har vi set, og vi ser også, at det er på de samme områder. Man vil f.eks. sørge for, at der skal være lavere medicintilskud, man vil sørge for, at der ikke bliver fribefordring for patienter til sygehusene, man vil sørge for, at der skal betales for hver konsultation, man vil sørge for, at der skal betales for enhver receptudstedelse osv. osv.

Så kan man spørge, om det er socialt. Jeg synes nok, at man fra venstres side skulle gå en smule varsomt frem med hensyn til at klandre andre for at ville ramme en bestemt befolkningsgruppe. Det har overhovedet ikke været vores mening. Vi har derimod ønsket at spare det, som var nødvendigt, uden at ramme netop de svageste grupper i samfundet.

Så synes jeg også, at de konservative skulle se på deres egne spareforslag og erindre, hvad det er, de vil spare, også på det sociale område. Må jeg bare spørge om et enkelt spareforslag fra de konservative? Hvad betyder det, når de konservative vil stramme bevillingerne til motorkøretøjer til visse personer? Må jeg spørge, hvilke personer det er?

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Det har været klart for socialdemokratiet, for regeringen og også for forligspartierne, at det ville være vanskeligt at spare på det sociale område. Vi vidste godt, det ville give debat og utilfredshed, når vi skulle tage ydelser

fra folk, og vi vidste også godt, at nedgangsperioder satte vores solidaritet på en hårdere prøve end opgangsperioder. Derfor blev overvejslen: hvem var det, der skulle bære byrderne, når vi nu anså det for nødvendigt at skære ned? Og her har vi ønsket, at det blev de grupper, der var de bedst stillede inden for det område, hvor vi nu skar ned.

Vi vidste også godt, at man kunne holde taler som den, hr. Brixtofte har holdt her i dag. Vi havde måske ikke ventet at høre den her i salen, måske snarere på møder ude, men jeg tror ikke, det undrede os, at den kunne holdes, og jeg vil egentlig godt benytte lejligheden til at takke de andre partiers ordførere for, at de gennem denne debat holdt den saglige tone, for vi ved alle sammen, at vi bevæger os ind på ømtålelige områder.

Og hvad er det så, regeringen har gjort, og hvem er det, regeringen har ramt?

Ja, vi har hørt, at regeringen har ramt pensionisterne. Det er rigtigt, som det er blevet sagt, at hvis pensionister har eget hus og altså en formue, bliver den indregnet i socialindkomsten. Det blev sjovt nok ikke fremhævet, at regeringen faktisk med dette forslag stiller pensionister i egen bolig bedre end pensionister i lejeboliger. Når vi har valgt at gøre det på denne måde, er det, fordi vi ikke ønsker, at pensionister skal forlade det hus, de har boet i, men vi kunne selvsagt ikke fortsætte den favorisering, der hermed er lagt op til.

Det er også rigtigt, at vi via børnetilskudene og via betalingen på dagsinstitutionerne rammer nogle mennesker, som hidtil har fået nogle ydelser. Også her har vi gjort det sådan, at vi rammer de mennesker, der har de bedste indtægter inden for disse grupper, og når vi ser på de handicappede, har vi også her gjort det ud fra præcis de samme overvejelser. Vi rammer de handicappede, der bedst er i stand til at bære disse byrder selv. Og som andre har været inde på det, så har vi jo under udvalgsbehandlingen ydermere taget hensyn til nogle af de mange indvendinger, der er kommet fra de handicappedes organisationer.

Jeg har egentlig altid undret mig over den iver, der har været hos venstre og konservative for at nå frem til høje sparetal, men efter at have hørt debatten her i dag forstår jeg det bedre; så længe man kan holde sig til

[Socialministeren]

høje tal, er det jo ikke særlig belastende eller særlig farligt.

Regeringen er tilfreds med, at de forslag, vi her har lagt frem, og som vi regner med kan vedtages her i dag, trods alt kommer til at hvile på de skuldre, der er de bredeste.

Jørgen Junior (FP):

Det er jo vældig kønne ord, og det er en nydelig facade, der omgiver denne pakke, således som den lægges frem fra socialministerens side. Det er vanskeligt at spare, det er de bredeste skuldre, der skal bære byrderne, og vi må have solidaritet i nedgangstider. Det lyder alt sammen vældig kønt. Der må bare være et enkelt spørgsmål til det: hvorfor er der mon et så stort mindretal, som faktisk siger: efter de 14 dage, vi har haft lejlighed til at prøve at sætte os ind i dette lovforslag, har vi ikke nogen tillid til ministerens og regeringens bedømmelse af lovforslaget? Mon ikke der er en grund til det? Mon det er ussel, kedelig og negativ partitaktik udelukkende? Nej, det er det ikke. Der er en mængde konsekvenser af dette lovforslag, som ikke er oplyst, og som man dårlig er klar over. Befolkningen vil ikke kunne forstå det, og der er en mængde konsekvenser, som er urimelige og uretfærdige.

Der var et par medlemmer med dårlig samvittighed, der talte meget højt heroppe, og der blev stillet et enkelt spørgsmål af det ene af disse to medlemmer. Det var hr. Arne Bjerregaard, der talte om børnetilskud og om den ene eller den anden fløj i fremskridtspartiet. Jeg skal gerne belære hr. Arne Bjerregaard om, at fremskridtspartiet som helhed meget, meget gerne går ind for at få aftrappet børnetilskuddene, når der samtidig gives en skattefritagelse. Vi har ikke noget ønske om at ramme familier med børn, men åbenbart vil kristeligt folkeparti gerne fremme det, som kristeligt folkeparti anser for at være så umoralsk, nemlig at man får et barn med én og derefter lever sammen med en anden. For det er nemlig noget, som fremmes af dette lovforslag. Det er sådan noget, kristeligt folkeparti stemmer for. Det er ikke noget, fremskridtspartiet kan ophidse sig over. Vi synes, det er urimeligt, vi synes, det er uretfærdigt, men jeg er sikker på, at kristeligt folkeparti også synes, det er umoralsk, men det må de om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 86 stemmer mod 63; 11 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændringer af reglerne om kontanthjælp, indførelse af socialindkomst m. v.).

(Lovforslag nr. L 223. Fremsat 9/5 80. Første behandling 12/5 80. Betænkning 27/5 80. Anden behandling 30/5 80. Tillægsbetænkning 30/5 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 80 stemmer mod 77; 2 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Indførelse af socialindkomst).

(Lovforslag nr. L 224. Fremsat 9/5 80. Første behandling 12/5 80. Betænkning 27/5 80. Anden behandling 30/5 80. Tillægsbetænkning 30/5 80).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.